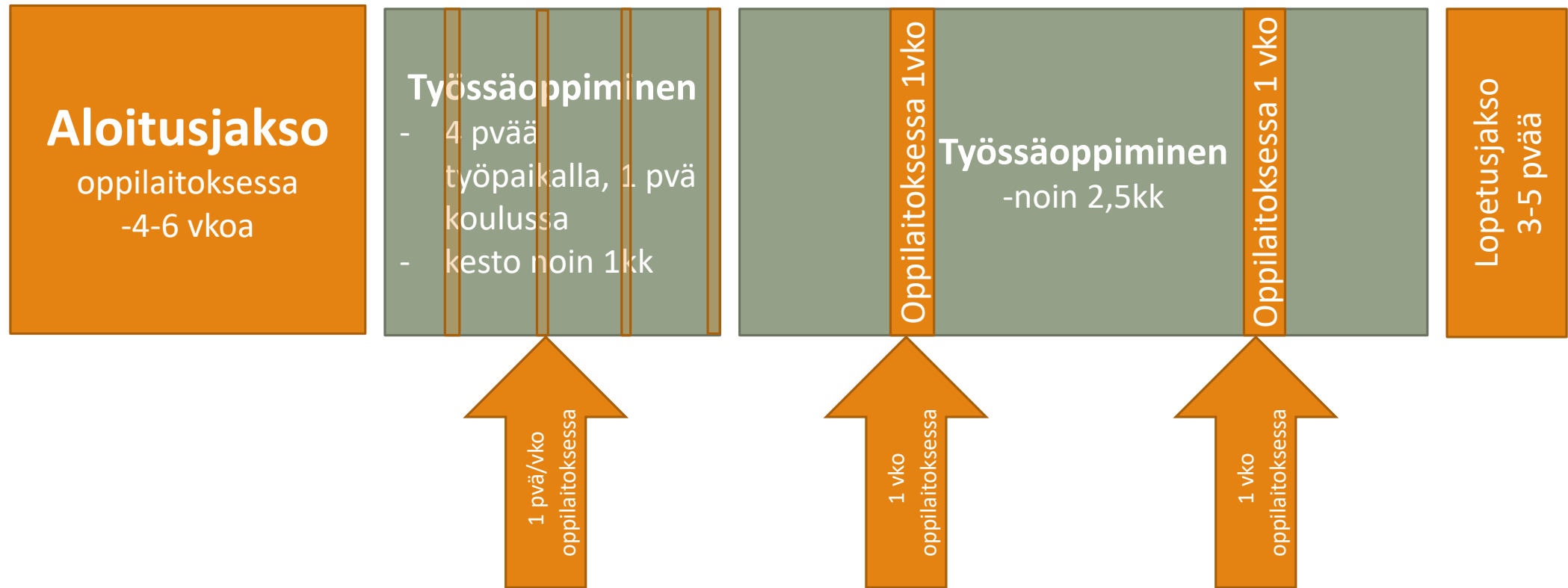

Työhön valmennuksen malleja Salpauksessa 1

CASE: RAKENNUSALAN KOULUTUSTA MAAHANMUUTTAJILLE

Rakennusalan koulutusta maahanmuuttajille, esimerkki toteutuksesta

Rakennusalan koulutusta maahanmuuttajille, esimerkki toteutuksesta (kevät 2019)

Aloituskasjo

oppilaitoksessa
-n. 5 vkoa

Työssäoppiminen

- Alussa 4 pviä työpaikalla, 1 pviä oppilaitoksessa
- Vähitellen lähipäivät harvenivat
- Loppuajan opiskelijat opiskelivat kokonaan työpaikalla
- Kesto noin 2 kk

Lopetusjakso
3-5 pviä

Malli

- Työelämäjaksolle siirrytään asteittain: työharjoittelun alussa on myös lähipäiviä oppilaitoksessa.
- Lähijaksot työssäoppimisen aikana:
 - Ryhmähenki pysyy yllä, kun työssäoppimisen aikana on myös lähijaksoja oppilaitoksessa.
 - On ollut mahdollisuus järjestää opiskelijoille tutustumisia rakennusalan muihin koulutuksiin.
 - (Lähiviikot olivat käytössä syksyn 2018 toteutuksessa).
- Työssäoppimista reflektoidaan ryhmän kanssa koko koulutuksen ajan.
- Koulutuksen lopussa olisi hyvä olla vähintään viikon mittainen lopetusjakso.

Osaamisen tunnistaminen

- Mitä olet tehnyt? Mitä haluaisit tehdä? –kysymykset kulkevat koko koulutuksen ajan ryhmä- ja yksilökeskusteluissa.
- Opiskelijan omien kertomusten kuuntelu: Mitä opiskelija kertoo elämästään? Mitä hän on tehnyt aiemmin? (mm. opiskelijan oma esittely, kuvat)
- Opettaja tunnistaa osaamista työskentelyä seuraamalla. Tehtävänä voi olla esimerkiksi tuotteen valmistus ryhmässä:
 - Onko opiskelija looginen?
 - Osaako hän käyttää työkaluja?
 - Tunnistaako opiskelija eri materiaaleja?

Toiminta ryhmän kanssa

- Tiukat käyttäytymissäännöt
- Hyvä ryhmäytyminen
- Opiskelijoiden kannustaminen
- Toisto: Esim. esiin tulleisiin haasteisiin on puututtava yhä uudelleen ja uudelleen.
- Toisten kunnioitus ja arvostus sekä opiskelijan ja opettajan että opiskelijoiden kesken.

Työssäoppimiseen valmentaminen

- Jämäkkä ohjeistus suomalaisesta työkuulttuurista
 - Esim. tauot, töihintuloajat, henkilökohtaisten asioiden hoitoajat.
- Ryhmän kanssa keskusteltava luottamuksesta: Se on Suomessa iso asia, ja opiskelijan on se itse luotava työpaikalla.
 - Työnantaja saattaa testata rehellisyyttä eri tavoin yrityksessä.
- Päiväkirjan täyttämiseen tulee ohjeistaa ja sitä tulee harjoitella käytännössä esim. viikon ajan ennen työssäoppimiseen lähtöä.
- Opiskelijaa tulee ohjeistaa työskentelemään työpaikalla suomalaisen ammattimiehen mukana.

Työssäoppimispaikan haku

➤ Työssäoppimispaikan etsintä:

- 1) Opiskelija etsii
- 2) Opiskelija etsii yhdessä toisen opiskelijan kanssa
- 3) Opettaja etsii puhelimella mahdollisen paikan ja opiskelija käy ”haastattelussa”
- 4) Opettaja menee yhdessä opiskelijan kanssa paikan päälle kysymään.

➤ Vinkit työssäoppimispaikan etsimiseen rakennusalalla.

- Yritysten etsiminen yhdessä netistä: Millä hakusanoilla yrityksiä löytyy?
- Vinkit työnantajan lähestymiseen puhelimitse.
- Parhaat tavat työssäoppimispaikan löytymiseen alalla.

➤ Luokassa harjoitellaan työssäoppimispaikan kysymistä (fraasit ja ”näytelmät”).

➤ Kun joku löytää työssäoppimispaikan, sitä ”hehkutetaan” luokassa yhdessä. Tämä innostaa myös muita opiskelijoita etsimään itselleen työssäoppimispaikkaa.

➤ Jos opiskelija on vastahakoinen menemään työssäoppimaan, tulisi taustalla olevat syyt käydä huolellisesti läpi. Toisinaan opiskelijan kannalta voi olla parempi harjoitella esim. koulun työmaalla.

Työssäoppimisen ohjaus

- **Yhteydenpito työpaikkaan:** (Tässä pilotissa harjoittelun ohjaukseen oli tavallista tutkintokoulutusta enemmän resurssia.)
 - Opettaja kyselee peruskuulumisia puhelimitse.
 - 1. yhteydenotto tulisi tehdä ensimmäisen viikon aikana.
 - Opettaja käy työssäoppimispaikalla 1-3 kertaa.
- **Työpaikkaohjaajan hyvä ohjeistus**
- **Ohjaus työpaikalla:**
 - Ohjaaminen sosiaaliseen kanssakäymiseen (esim. Opiskelija ei välttämättä uskalla mennä taukokoppiin itsenäisesti, joten opettajan on hyvä ensimmäisillä kerroilla mennä sinne yhdessä opiskelijan kanssa)
 - Opettaja ohjaa opiskelijaa seuraamaan muiden työskentelyä ja kysymään työpaikkaohjaajalta.
 - Opettaja korjaa opiskelijan mahdollisesti tekemiä virheitä käynnin aikana:
 - Työpaikkaohjaaja on hyvä ottaa mukaan keskusteluihin, sillä työpaikoilla on erilaisia käytäntöjä, joita opettaja ei tunne.
 - Mahdollisten haasteiden ja ongelmien läpikäyminen yhdessä, työpaikkaohjaaja mukaan keskusteluihin.

Työpaikkaohjaajan ohjeistus

- Ohjeistettavia asioita mm.:
 - Koulutussopimus kirjoitettava heti alussa.
 - Koulutussopimus: Mitä saa ja mitä ei saa tehdä?
 - Riskit tulee kartoittaa.
 - Työpaikan pelisääntöjen kertominen opiskelijalle: esim. tauot
 - Tietoa opiskelijoiden haasteista mahdollisuuksien mukaan ohjaajalle (opiskelijan suostumus!)

- Työssäoppimispaikalla:
 - Tekemistä tulisi olla koko ajan.
 - Tekemisen tulisi olla mahdollisimman monipuolista.

Yhteistyö työnantajan kanssa

- Tavoitteena luoda yhdessä tekemisen meininki työpaikan kanssa.
- Avoimuuden korostaminen työnantajalle:
 - Opettajan on hyvä rohkaista työnantajaa ottamaan yhteyttä, mikäli haasteita ilmenee työssäoppimisen aikana. Opettaja kannattaa viestiä työnantajalle, että hän haluaa tietää, mitä työssäoppimispaikalle kuuluu.
- Työpaikan ajatusten kuunteleminen:
 - On hyvä kuunnella myös työnantajan ”negatiivisia oloja”.
 - Kuuntelun jälkeen on hyvä paneutua syihin: Onko kyseessä opiskelijasta vai työpaikasta aiheutuva ongelma esim. puutteellisen ohjauksen haaste?

Koulutuksen lopussa

- Kokemusten vaihto työssäoppimisesta ryhmän kanssa.
- Viralliset asiat:
 - Ruokarahahakemukset
 - Työssäoppimisvihkojen läpikäynti
- Koko koulutuksen reflektointi (joskus suullisesti keskustellen, joskus paperilomakkeella)
- Jatkosuunnitelmien läpikäynti:
 - Opiskelijoille informaatio siitä, mitä tapahtuu koulutuksen jälkeen:
 - Mitä jokaisen tulee tehdä seuraavaksi? (minne mennä yms.)
 - Opiskelija tai opettaja selvittää opiskelijan palkkatukioikeuden mahdollisesti työllistyvien tai oppisopimuskoulutukseen menevien opiskelijoiden osalta.

Artikkelit ja esitykset

Ahola, M. & Olkkonen, T. 2019. [Oppilaitoksen ja työelämän rajapinnalla – yhteistyötä ja asennetta](#)

Ahola, M, Olkkonen, T & Pusa M-L: [Solutions through cooperation –Support available to companies for recruiting immigrants.](#)

Törmänen, K. 2019. [Maahanmuuttajataustaisista työntekijöistä kasvua rakennusalalle – ”Asenteesta kymppi plus”](#)

Lampinen M. 2019. [Oppilaitoksen ja työelämän rajapinnalla - yhteistyötä ja asennetta.](#) Esitys Lahden tiedepäivässä 2019.

Ahola, M. ja Pusa, M.-L. 2019 Työelämän tutkimuspäivät, [Työelämän tutkimuspäivä 7.11.2019](#)